

Уявлення про християнство у людей дорослого віку // Психологічні дослідження: наукові праці викладачів та студентів соціально-психологічного факультету. Випуск 9. / За ред. Л. П. Журавльової, В. О. Климчука, Ю. Ю. Дем'янчук. – Житомир, Вид-во ЖДУ імені Івана Франка, 2017. – С. 44-46.

УЯВЛЕННЯ ПРО ХРИСТІЯНСТВО У ЛЮДЕЙ ДОРОСЛОГО ВІКУ

Катерина Демчук
студентка 4 курсу соціально-психологічного факультету

Науковий керівник:
кандидат філософських наук,
доцент **Г.В. Пирог**

В Україні значне місце посідає релігійність. Вплив релігії на формування української культури й духовності був вельми значним. В силу історичних причин, а саме панування чужих народів протягом сотень років над українськими землями, на теренах України виникло декілька релігійних напрямків. Географічне розташування України призвело до зустрічі мусульманського Сходу і християнського Заходу, східного православ'я та західного католицизму. Тому на даний час Україна є багатонаціональною і полірелігійною державою. Актуалізація релігійної та національної свідомості являється значним фактором соціальної динаміки.

Метою нашого дослідження є вивчення уявлень про християнство у людей дорослого віку. Для її досягнення було проведено теоретичний аналіз проблеми та пілотажне емпіричне дослідження, а саме асоціативний експеримент.

Християнство – один з напрямків єдинобожжя, який поряд з ісламом та буддизмом входить до числа 3-х світових релігій. Характерною особливістю християнства є віра в Ісуса Христа як втілення і прояв Бога заради спасіння всього людства. На особистісному рівні християнська віра відіграє важливу роль у поясненні світобудови, емоційному сприйнятті дійсності і поведінці віруючих [3].

Процес, в ході якого індивід зараховує себе до певної релігії і віросповідання, називається «релігійна ідентифікація» [2]. У наш час природне прагнення до рідного коріння, етнічна та релігійна ідентифікація приймають часом різкі і негативні форми, супроводжуються нетерпимістю по відношенню до представників інших етносів, носіїв іншої культури та інших віросповідань.

Релігійну ідентифікацію можна розглядати в двох аспектах:

1) як теоретичний конструкт, спосіб репрезентації і ідеалізації об'єкта дослідження (релігійної групи або одиничного її представника);

2) як поняття, близьке поняттю «самосвідомість» [2].

У першому випадку релігійна ідентичність – це вираз сучасного зрізу соціального буття конфесій через співвіднесення представників цих релігійних поглядів із собі подібними і іншим світом. У другому –

-44-

це самоототожнення індивіда з тією чи іншою релігійною приналежності через усвідомлення того, що він розділяє віровчення, культ і організаційні форми цієї конфесії.

Емпіричне дослідження уявлень про християнство у людей дорослого віку проводилось у формі асоціативного експерименту, досліджуваним було запропоновано написати асоціації на слово «християнство». Вибірку склали 20 осіб віком від 40 до 45 років, із них 9 чоловічої статі, 11 - жіночої. Всі досліджувані вважають себе християнами.

В результаті проведення експерименту ми отримали 97 асоціацій на слово-стимул «християнство». Найбільш повторюваними асоціаціями були: віра (16 повторів), церква (12 повторів), Бог (11 повторів). Найбільшу кількість має асоціація «віра», тобто досліджувані вважають, що вона найбільш стосується слова-стимула «християнство».

Усі асоціації були об'єднані у відповідні категорії: ставлення (33 асоціації), представники (20 асоціацій), символи (18 асоціацій), загальні поняття (10 асоціацій), обряди (8 асоціацій), свята та територіальні особливості (3 асоціації), культові споруди (2 асоціації). Результати кількісного та процентного складу категорій із врахуванням частот асоціацій представлені на рис. 1.

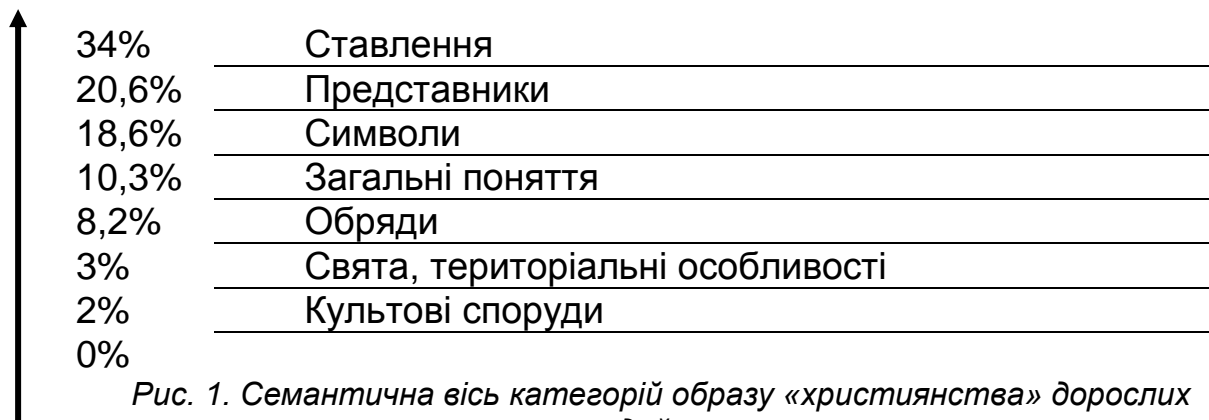

Рис. 1. Семантична вісь категорій образу «християнства» дорослих людей

Отримані дані показують, що найбільш значимою категорією для досліджуваних є «ставлення». До неї входять такі асоціації, як віра, сила, допомога, надія, благодать, святість, доброта, вірність, відданість, повага, любов, терпіння, підтримка, вплив, покарання, бідність, обдурювання, обман, необхідність, стримування себе, брехня, неясність, штунда, світло, праця, вчинки, головне, життя, стимул, тематика, ціль всього життя, молодіжка, нав'язливість.

Також значними категоріями є «представники», що включають асоціації «Содом і Гоморра, Адам і Єва, Ной, Іуда, Ісус, люди,

-45-

священик, Бог, євреї, 12 апостолів, Христос, Трійця, Богородиця, пастир, тамплієри, віруючий, Псалом, людина, Дух, пророки», та «символи», що включають такі асоціації, як «молитва, ікона, хрестик, Біблія, заповідь, потоп, рай, пекло, хрести, неділя, пісні, довгі юбки, заборони, табір, символ, гріх, жертва, смерть». Найменш значимою категорією є «культові споруди», яка включає в себе асоціації «храм», «церква».

Таким чином, християнство у людей дорослого віку асоціюється з почуттями та відношенням до оточення, а також з християнськими віровченням та символікою. Це показує, що для даної категорії віруючих найбільш значущим у християнстві є її емоційна складова. Перспективи подальшого дослідження вбачаються у детальнішому, більш ретельному вивченні образу «християнства» у соціумі.

Список використаних джерел:

1. Москалець В.П. Психологія релігії / В.П. Москалець. – К.: «Академвидав», 2004. – 240 с.
2. Москалець В.П. Психологія особистості / В.П. Москалець. – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 414 с.
3. Пирог Г. Психологічні аспекти функціонування релігійних цінностей (християнський аспект) / Г. Пирог // Українське релігієзнавство : Бюлетень Української Асоціації релігієзнавців і Відділення релігієзнавства Інституту філософії імені Г.С.Сковороди НАН України. – Київ, 2006.– Вип. 39. – С. 93-102. – Режим доступу: <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/43793>